

शुभारम्भ

Shubharambh National Daily

वर्ष : ३

अंक : २६५

२०८१ साल असार १२ गते बुधबार

Wednesday 26 June, 2024

पृष्ठ : ८

मूल्य रु. ५/-

बाराको १६ स्थानीयदारा १० अर्ब ६६ करोड ७७ लाख मन्दा माथि बजेट प्रस्तुत

श.आ. सम्बाददाता
कलैया, ११ असार ।

बारा जिल्लामा रहेको १६ औ स्थानीय तहले आफ्नो नगर सभा, गाउँ सभा अधिवेशन सम्पन्न गरेको छ। आगामी आर्थिक वर्षको बजेट नीति तथा कार्यक्रम असार महिनाको १० गतेभित्र त्याइ सम्पुर्ण कानूनी प्रावधान अन्तर्गत बाराको सम्पुर्ण स्थानीय तहहरूले बजेट अधिवेशन अन्तर्गत बजेट प्रस्तुत गरेका छन्। अगामि आर्थिक वर्षको निति तथा कार्यक्रम र बजेट प्रस्तुत गर्न कानूनी प्रावधान अन्तर्गत जेष्ठ १५ गते सांघिय सरकारले आफ्नो बजेट प्रस्तुत गर्ने, असाढ १ गते ७ औ प्रदेशले आ-आफ्नो बजेट प्रस्तुत गर्ने र असाढ १० गते भित्रमा स्थानीय तहले आफ्नो निति तथा कार्यक्रम त्याइ बजेट प्रस्तुत गर्ने रहेको छ। सोहि अनुसार बाराको सम्पुर्ण स्थानीयले असाढ १० गतेसम्म आ-आफ्नो निति तथा कार्यक्रम सहित बजेट प्रस्तुत गरेको छ। १६ वटे स्थानीय तहले १० अर्ब ६६ करोड ७७ लाख ८१ हजार ४७ रुपैया बराबरको बजेट प्रस्तुत गरेका छन्। जसमा सबै भन्दा बढी जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिकाको अगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लागि २ अर्ब १० करोड ५० लाखको बजेट त्याएको छ। भने सबै भन्दा कम विश्वामित्र गाउँपालिकाले १९ करोड ५५ लाख ६४ हजार ९९९ रुपैयाको बजेट त्याएको छ।

त्यसै अगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ कोलागि कलैया उपमहानगरपालिकाले १९

करोड ३३ लाखको,

निजगढ नगरपालिकाले रु ९० करोड एक लाखको, महागढीमाई नगरपालिकाले रु ७७ करोड ५४ लाख ९८ हजार पाँच सयको, कोल्हवी नगरपालिकाले रु ३९ करोड ३९ हजार ७३ हजारको, सुवर्ण गाउँपालिकाले रु ३९ करोड एक लाख १७ हजारको, देवताल गाउँपालिकाले रु ३४ करोड ७२ लाख ३६ हजारको, पचरौता नगरपालिकाले रु ६१ करोड ४३ लाख पाँच सयको बजेट प्रस्तुत गरेको छ। बारामा रहेको ९ वटा गाउँपालिकाहरू मध्ये अगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ कोलागि प्रसौनी गाउँपालिकाले रु ४७ करोड ५ लाखको, आदर्श कोतवाल गाउँपालिकाले रु ४५ करोड ५२ लाख ७८ हजारको, फे टा

गाउँपालिकाले रु ४१ करोड २१ लाख ९९ हजारको,

करैयामाई गाउँपालिकाले रु ४१ करोड २१ लाख ४१ हजार, तिन सयको, बारागढी गाउँपालिकाले रु ३९ करोड ३९ हजार ७३ हजारको, सुवर्ण गाउँपालिकाले रु ३९ करोड एक लाख १७ हजारको, देवताल गाउँपालिकाले रु ३४ करोड ७२ लाख ३६ हजारको, पचरौता नगरपालिकाले रु ६१ करोड ४३ लाख पाँच सयको बजेट प्रस्तुत गरेको छ। बारामा रहेको ९ वटा गाउँपालिकाहरू मध्ये अगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ कोलागि प्रसौनी गाउँपालिकाले रु ४७ करोड ५ लाखको, आदर्श कोतवाल गाउँपालिकाले रु ४५ करोड ५२ लाख ७८ हजारको, फे टा

(बाँकी तेश्रो पेजमा)

खैरो हिरोइनसहित तीनजना बारामा पत्राउ

बारा, ११ असार ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय, बाराले प्रतिबन्धित लागू औषध खैरो हिरोइनसहित ३ जनालाई आईतबार सिमराबाट पकाउ गरेको छ। इलाका प्रहरी कार्यालय सिमरा, बाराबाट खटिएको प्रहरी टोलीले जिल्ला बारा, जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका वडा नं. २ रिथत सिमरा चोकमा वीरगंजबाट नारायणगढतर्फ जाई गरेको ना ६ ख ६०५९ नम्बरको यात्रुबाहक बसलाई रोकी चेकजाँच गर्दा बसको चालको सिटमुनी लुकाइएको ९ ग्राम ७६० मिलिग्राम खैरो हिरोइन

बारामद गरेको थियो। लागू औषध खैरोहिरोइन सहित पकाउ पर्नेमा जिल्ला पर्सा, वीरगंज महानगरपालिका वडा नं. ३२ बस्ते बसका चालक मुनिलाल प्रसाद रैनियार, पोखरिया नगरपालिका वडा नं. ०२ बस्ते बसका सह-चालक दिपेन्द्र शर्मा, र पकाउमैनपुर गाउँपालिका वडा नं. ४, खेसाहाका भिम गिरी रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय बाराका सूचना अधिकारी प्रहरी प्रवक्ता एवम् प्रहरी नायब उपरीक्षक दधिराम न्यौपानेले दिएका छन्। प्रहरी प्रवक्ता न्यौपानेको अनुसार पकाउ परेका तिनैजनालाई बारा

(बाँकी तेश्रो पेजमा)

कुशवाहाको गोली प्रहार गरी हत्या गरेको शंकित ७ जना पत्राउ

श.आ. सम्बाददाता

कलैया, ११ असार ।

बाराको कलैया स्थित रहेको रामराजा (मो.वि.शा.) बहुमुखी क्याम्पसका प्रमुख हरि भुपण प्रसाद कुशवाहाको यहि जेष्ठ ३२ गते बेलुका ५:१५ बजेको समयमा गोली प्रहारबाट घाईते भएका थिए घाईते भएका कुशवाहालाई तत्काल उपचारको लागि बयोधा अस्पाताल बीरगंजमा लगाएको खण्डमा उपचारको कममा उनको मृत्यु भएको थियो। कुशवाहा आदर्शकोतवाल गाउँपालिका वडा नं. २ खजुरीया निवासी रहेका थिए। घटना भएको दिन कुशवाहा मोटरसाइकल चलाई खजुरियाबाट कलैया तर्फ आउदै गरेको अवस्थामा आदर्शकोतवाल गाउँपालिका वडा नं. ३ बतरा टोल स्थित ग्रेवल सडक खण्डमा पुगदा अपरिचित व्यक्तिहरूको समुहले गोली हानेकोमा घाईते भएका थिए। कुशवाहाको हत्या भएको घटनाको अनुसन्धानको कममा उक्त घटनामा संलग्न देखिएको शंकित र किटानी जाहेरी दरखास्तमा समेत उल्लेखित ७ जना प्रतिवादीहरूलाई पकाउ गरी जिल्ला प्रहरी कार्यालय बाराले मङ्गलबाट रासार्वजनिक गरेको छ। साथै तिन वटा मोटरसाइकल, ६ राउण्ड गोली र बिभिन्न मोबाइल, ल्यापटप र नेपाली तथा भारतीय सिमकार्डहरू फेला परेको जानकारी प्रहरी प्रवक्ता एवम् प्रहरी नायब उपरीक्षक दधिराम न्यौपानेले जानकारी दिएका छन्। प्रहरी प्रवक्ता न्यौपानेको अनुसार पकाउ परेका तिनैजनालाई बारा

न.२ खजुरिया टोलमा बस्ते वर्ष ३२

को अवधलाल प्रसाद कुशवाहा, वर्ष ३४ को राधेश कुमार पटेल, वर्ष ५४ को विनोद राउत कुर्मी, वर्ष २९ को चांदसी प्रसाद कुशवाहा, वडा. न.२ बतरा टोलमा वर्ष २७ को चुलाई भन्ने श्रवण कुमार साह, कलैया उपमहानगरपालिका वडा न.१० मठिअर्वा टोलमा बस्ते वर्ष ५० को आम्राली भन्ने ब्रह्मदेव राम र करैयामाई गाउँपालिका वडा

न.७ पिपरा टोलमा बस्ते वर्ष ५० को मोतिलाल चौधरी रहेका छन्। साथै वा.३२ प ७०५५ नं. को एफएड मोटरसाइकल १ थान, ना.५९ प ४७९ न. को टिभिएस मोटरसाइकल १ थान, ना.३३ प ५४६२ नम्बरको २२० सिसी को पत्सर मोटरसाइकल १ थान, गोली ६ राउण्ड र विभिन्न मोबाइल, ल्यापटप र नेपाली तथा भारतीय (बाँकी तेश्रो पेजमा)

एसईईको नतिजा बुधबार बेलुकासम्म सार्वजनिक गर्ने तयारी

काठमाडौं, ११ असार ।

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसईई) को नतिजा बुधबार बेलुकासम्म सार्वजनिक गर्ने तयारी गरेको छ। विचार्थीले सैद्धान्तिकतर्फ हरेक विषयमा न्यूनतम ३५ प्रतिशत अंक ल्याउनुपर्छ। ७५ अंकको सैद्धान्तिक परीक्षा हुने विषयमा न्यूनतम २६.२५ अंक ल्याउनुपर्छ। त्यसमा आन्तरिकतर्फ २५ पूर्णाङ्कको परीक्षामा भने ४० प्रतिशत अर्थात १० अंक ल्याउनुपर्छ। लेटर ग्रेडिङ निर्देशिकाअनुसार सैद्धान्तिक र आन्तरिकतर्फ प्राप्त

(बाँकी तेश्रो पेजमा)

शुभ आरम्भ राष्ट्रिय दैनिकका लागी

प्रकाशक	: अगिल पाण्डेया
प्रधान सम्पादक	: दिपेन्द्र कुमार उपाध्याय
सम्पादक	: श्याम विहारी साह केशरी
कार्यकारी सम्पादक	: उमेश दुवे
सह-सम्पादक	: रंजित यादव
समाचार सम्पादक	: आ.कै ठाकुर
कानूनी सल्लाहकार	: प्रभातचन्द्र दाहाल
कम्प्युटर अपरेटर	: एन.आर.ताई.
सम्पर्क नम्बर	: ८८४५२२३०५४/८८१४२३२७०२
सम्पर्क कार्यालय	: कलैया - १४, बघवन (बारा)
मुद्रक	: बारा प्रिन्टिङ्स प्रेस, कलैया बारा

 shubharambhdaily@gmail.com

सम्पादकीय.....

बढ़दो सार्वजनिक ऋणको चिन्ता

सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयको
तथ्यांकअनुसार जेठ मसान्तसम्म सरकारले लिएको ऋण
२४ खर्ब ३४ करोड ३६ लाख रुपियाँ पुगेको छाकुल
ऋणमध्ये आन्तरिकतर्फ ११ खर्ब ९२ अर्ब ४८ करोड ४
लाख अर्थात् ४९ दशमलव ६८ प्रतिशत र बाह्यतर्फ
१२ खर्ब ७ अर्ब ८६ करोड ३२ लाख रुपियाँ अर्थात् ५०
दशमलव ३२ प्रतिशत रहेको छासार्वजनिक ऋण कुल
गार्हस्थ्य उत्पादन (जीडीपी)को आधारमा ४२ प्रतिशत
पुगेको छ। उल्लिखित तथ्यांकको आधारमा हरेक
नेपालीमाथि सार्वजनिक ऋणको भार करिब ८३ हजार
रुपियाँ रहेको छ।

चालू आर्थिक वर्षको ११ महिनामा सरकारले २ खर्ब २७ अर्ब १९ करोड रुपियाँ आन्तरिक र ८२ अर्ब ६७ करोड रुपियाँ बाह्य ऋण लिएको देखिन्छ। त्यस्तै जेठ मसान्तसम्ममा ऋण तिर्नका लागि सावाँ-व्याजमा सरकारले २ खर्ब ७१ अर्ब १९ करोड रुपियाँ खर्च गरेको छायसमध्ये आन्तरिक ऋणको लागि २ खर्ब २७ अर्ब रुपियाँ र बाह्य ऋणको लागि ४३ अर्ब रुपियाँ खर्च भएको तथ्यांक छ। सरकारले आन्तरिक ऋणको सावाँ तिर्न १ खर्ब ६१ अर्ब रुपियाँ र व्याज तिर्न ६५ अर्ब ५७ करोड रुपियाँ भुक्तानी गरेको छासाथै बाह्य ऋणको लागि सावाँमा ३५ अर्ब ७० करोड र व्याज ८ अर्ब २९ करोड रुपियाँ खर्च गरेको छ। सरकारले चालू आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक ऋणको सावाँ व्याज भुक्तानी गर्न वित्तीय व्यवस्था शीर्षकमा २ खर्ब ४७ अर्ब ५५ करोड रुपियाँ खर्च हुने संशोधित अनुमान गरेको थियो। तर, सरकारको अनुमानभन्दा बढी सर्व भद्रस्यकेको क्ल।

त्यस्तै आगामी आर्थिक वर्षमा ३ खर्ब ६७ अर्ब २८ करोड रुपियाँ खर्च हुने अनुमानसहित सरकारले वित्तीय व्यवस्थातर्फको शीर्षकमा बजेट विनियोजन गरेको छ। सार्वजनिक ऋणको उल्लिखित तथ्यांकलाई हेदा सरकारको ठूलो धनराशी अधिल्ला वर्षमा लिएको ऋण तिर्नमा खर्च गर्नुपरेको देखिन्छ। कतिपय देशले नेपालको जीडीपीको तुलनामा कैयौं गुणा बढी ऋण लिएको पाइन्छ। तर, ती देशले ऋणलाई साधारण खर्चमा प्रयोग नगरेर पुँजीगत खर्चमा लगानी गर्ने गरेको पाइन्छ। निःचय पनि पुँजीगत खर्चमा भएको लगानीले प्रतिफल दिन्छ। ऋण नै खोजेर लगानी गरे पनि आम्दानीको सुनिश्चितता भए चिन्ताको विषय भएन। तर, ऋणबाट दैनिक खर्च धान्नुपर्ने अवस्थाचाहिँ गम्भीर होनेपालको सन्दर्भमा सबै ऋण सरकारको दैनिक खर्चमा प्रयोग नभए पनि क्रमशः त्यस दिशातर्फ उन्नमुख हुँदै गएको देखिन्छ। त्यसैले सार्वजनिक ऋणबाट चालू खर्च गर्नुपर्ने स्थितितर्फ सरकार सचेत दनपर्द।

राजनीतिलाई सुल्ट्याउन चाहनेले शक्तिको छिनाभपटीको उत्तेजनाबाट पर, एउटा सुन्दर क्षितिजको परिकल्पना गर्नेपछै । अन्यथा, राजनीतिले जितबाजीको अखडामा जनतालाई दर्शक बनाइदिन्छ र राजनीतिको सामूहिक जनमुखी शक्तिलाई नाश गरिदिन्छ । चुनौती अनेक छन्, मन्दी अर्थतन्त्रदेखि सामाजिक जीवनसम्म व्याप्त छ, तर मिडियादेखि मन्त्रालयका बार्दलीसम्म एउटै कोकोहोलो छ- चोर ! चोर !! मानौं सरकार फगत प्रहरीको पोसाकमा खडा छ र मुलुकको स्थायी धुन प्रहरीको साझरन बनेको छ ।

उल्टो-सुल्टो राजनीति

राजनीतिलाई सुल्ट्याउन वाहनल शार्टका क्षेत्रमध्ये उत्तराखण्ड प्र०, इउटा सुन्दर लोकांका पालकल्पना गरेपछै। अन्यथा, राजनीतिले जितबाजीको अखडामा जनतालाई दर्शक बनाइदिन्छ र राजनीतिको सामूहिक जनसुखी शक्तिलाई नाश गरिदिन्छ । चुनौती अनेक छन्, मन्दी अर्थतन्त्रदेखि सामाजिक जीवनसम्म व्याप्त छ, तर मिडियादेखि मन्त्रालयका बार्दलीसम्म एउटै कोकोहोलो छ- चोर ! चोर !! मानौं सरकार फगत प्रहरीको पोसाकमा खडा छ र मुलुकको स्थायी धुन प्रहरीको साइरन बनेको छ ।

- युग पाठक

एउटा निर्वाचनदेखि अर्को निर्वाचनसम्मको दूरी कति हुन्छ ? संविधानले तोकेको समयदूरी नाप्यो भने त पाँच वर्ष हुन्छ । निर्वाचन जित्ने पार्टी र नेतृत्वले वाचा गरेको लक्ष्य / उद्देश्यको दूरी नाप्यो भने कति हुन्छ ? त्यो दूरी नाप्य पार्टीका चुनावी घोषणापत्रहरू पढ्नुपर्छ । मतदाता त छाडिदिजै, पार्टीका नेताले पनि सम्भवतः आफ्ना घोषणापत्र आघोपान्त पढेनन् र पढेको जति पनि विसिसके । सम्झेका हुन्ये भने सरकारमा हुँदा घोषणापत्रका वाचा लागू गर्न र नहुँदा लागू गराउन बुँदाबुँदा वाचेर कोसिस गरिरहेका हुन्ये । निर्वाचन सकिनासाथै मिसन-८४ महात्म्य किन सुरु हुन्यो ? मिसन-८४ को रटानले एउटा कुरा सुरुमै प्रस्तु पाएँयो – देश र जनताको जीवनको आगामी पाँच वर्ष ‘हाती आयो, हाती आयो- फुस्सा’ हुनेछ । चोर-पुलिसको खेलमा दुई वर्ष त फुस्सा भइसकेको छ । सुशासनको पगरी लगाइदिएपछि चोर-पुलिसको खेलले पनि लुतो कन्याइको आनन्द दिँदो रहेछ । चुनौती अनेक छन्, मन्दी अर्थतन्त्रदेखि सामाजिक जीवनसम्म व्याप्त छ, तर मिडियादेखि मन्त्रालयका बार्दलीसम्म एउटै कोकोहोलो छ – चोर ! चोर !! मानौं सरकार फगत प्रहरीको पोसाकमा खडा छ र मुलुकको स्थायी धुन प्रहरीको साइरन बनेको छ । यसले उसलाई चोर भनेको छ, उसले यसलाई चोर भनेको छ । दुखद कुरा, राजनीति सर्वथा चोर-पुलिसको खेलमा खुम्चियो । राज्यसत्ता एउटा ठूलो आर्थिक परियोजना हो, त्यसैले त्यहाँ प्रत्यक्ष / अप्रत्यक्ष भ्रष्टाचारको गुञ्जाइस सधै रहन्छ । धनधान्य र गरिबी केवल कसैको ‘भाग्य’ / संयोग वा मिहिनेतको हिसाबकिताब होइन, राज्यको शक्ति र संरचनामा कसको कति पहुँच छ भन्ने हिसाब हो । त्यसैगरी भ्रष्टाचारको परिभाषा कुन व्यवस्थामा के छ भन्ने कुराले कालो र सेतो धनको परिभाषा बनाउने हो । व्यवस्थाअनुसार भ्रष्टाचारको उपचार पनि फरकफरक हुन्छ । तर राजनीतिलाई चोर-पुलिसको खेलमा खुम्चाइयो भने थाहा पाउनुपर्छ – बृहतर मुद्दा र चुनौतीहरू छोपछाप पार्न खोजिएको छ । त्यसघडी निर्वाचन केवल पार्टी र नेताहरूको व्यक्तिगत हारजितमा खुम्चिन्छ । तसर्थ मिसन-८४ को रटान आफैमा राजनीतिक संकटको अभिव्यक्ति हो ।

लोकतन्त्रको संकट

संसारभर ‘उदार लोकतन्त्र’ मा आइलागेको संकटबारे बहस चलिरहेको छ । क्याम्बिज विश्वविद्यालयले भर्खरै चलाएको सनसनीपूर्ण प्राङ्गिक विमर्शको शीर्षक नै छ – के लोकतन्त्र मर्दै छ ? अमेरिकी राजनीतिशास्त्री शन रोजेनबर्गको लोकतन्त्रको अन्त्य हुँदै गइरहेको (उनकै शब्दमा लोकतन्त्रले

आफूलाई निलिरहेको छ) तर्क होस्त्रु वा भखै प्रकाशित मार्टिन वोल्फको पुस्तक दि क्राइसिस अफ डेमोक्रेटिक क्यापिटलिजम् ले निकालेको अस्थिर अर्थतन्त्र, बढ्दो असमानता जस्त कारणले विश्व पुँजीवाद र उदार लोकतन्त्रले वैधानिकता गुमाइरहेको निष्कर्ष होस्। उत्तरी गोलार्द्ध ग्लोबल नर्थ) का शक्तिकेन्द्रम् हाहाकार छ। उत्तरी गोलार्द्ध अर्थात् विकसित मानिएको दुनियाँ जहाँ हाम्रो युवाहरूको समेत सपनाले बास गर्दछ त्यही दुनियाँ सन्निकट क्षितिजम् लोकतन्त्रको संकट देखेर त्रसित छ किताबहरू लेखिएका छन्, डाभोस जस्ता ठूलूला फोरममा बहस छेडिएको छ, वृत्तचित् र श्रव्यदृश्यम् बहसको बाढी आएको छ, फाँसीवादी र पपुलिजम् (निरपेक्ष नायकपन्थ) को वैचारिक फलकबाट उदाएका पार्टीहरूले धमाधम चुनाव जितिरहेका छन्। ब्रेगिट, ट्रम्पको उदय, भखै युरोपियन युनियनको चुनावमा दक्षिणपन्थीहरूले बाजी मारेको लगायतका तथ्यले ग्लोबल नर्थ पूरे हल्लिएको छ। हामी तरिका देश, यहाँ प्रजातन्त्र/लोकतन्त्र 'शिशु' अवस्थाबाट हुर्किन नसकेको दाबी चल्छ। यसोउसो गायो, हातमा तालु टेकाएर युरोप/अमेरिकातिर हेयो, अनि आफूसँगै सारा जनतालाई अपरिपक्व, पिछडा, लोकतन्त्रको अभ्यास गर्ने नसक्ने ठोकुवा गरै टेबल ठोक्यो। हाम्रो दैनन्दिन चिन्तनको घेरा यत्तिमै सीमित छ हामीले आफूलाई आफै आँखाले परख गर्न छाडेको धेरै भझस्क्यो अरूका देश हेयो, अनि 'देश किन बनेन' भन्ने नक्कली प्रश्न खडा गरेर खाँबो चिथोयो र नड रगताम्य पारेको डाहा मात्यो, बस्यो। त्यतिले पनि डाहा मरेन भने 'यो देशमा केही हुन्न' भन्ने अर्को घोषणा ठोकिदियो र युरोपेती/अमेरिकी भिसाको लाइनमा उभियो। अर्को उल्का तरिके भने बनिसकेको भनिएको, जसलाई परैबाट हेरेकै भरमा यो देश बनेन भन्ने निष्कर्ष घोकाइएको छ। त्यही देशले यही गरिब देशबाट वर्षको खर्ब-खर्ब रुपैयाँ नगद र खर्ब-खर्बले नभ्याउने ऊर्जा खर्च गरेर तयान गरेको मान्छे ओसारिरहेको छ। तैपनि ऊ स्वतः विकसित छ र हामी स्वतः अविकसित छौं। उपलब्ध कुनै शास्त्रले व्याख्या गर्न सक्ता र यो घनचक्करलाई ? त्यो उत्तरी गोलार्द्ध र यो सानो गरिब मुलुक ! तुलनाको तराजु त बनेको छैन। तथापि 'हाटहुटलाटलुट' र लोकरिभ्याइङ्को राजनीतिको गर्नेहरू उदाए, यो नै लोकतन्त्रको संकट हो भन्ने विश्लेषण यहाँ पनि प्रचलित छ। राजनीतिक तथा बौद्धिक क्षेत्र यही व्याख्यामा विश्वस्त देखिन्छ। अहिले वामपन्थी पार्टीहरू र पपुलिस्ट भनिएको रास्वपाको गठजोडमा सरकार चलिरहेको छ केही महिनाअघि त भन् वामपन्थी कांग्रेस र पपुलिस्टकै गठजोडको

सरकार थियो । त्यहाँैखि यहाँसम्म जनताका वास्तविक मुद्दाहरू किन निरन्तर ओझेल परिहरेछन् ? किन सबै पार्टीको एकमात्र उद्देश्य मिसन-८४ छ ? मिसन ८०, ८१, ८२, ८३ हुँदैनन् ? कि ती वर्षहरू फटिकएै ८४ मा पुग्ने हो ? राजनीति न फगत जितबाजीको खेला हो, न त निर्वाचनपछि निर्वाचनसम्मको रेला । वास्तविक राजनीति सामाजिक जीवनको तहतहमा हुन्छ । त्यसले जीवनका तगाराहरू पहिचान गर्दै र स्वतन्त्रताको यात्रामा निरन्तर रचनात्मक संघर्ष गर्दै । त्यहाँै विचारको निर्माण र प्रयोग हुन्छ, सिर्जना हुन्छ, सौन्दर्य हुन्छ, जुझारुपन हुन्छ । अप्याराका अधिलितर खडा भइरहने साहस हुन्छ र हुन्छ, सामाजिक जीवनको एउटा अविच्छिन्न प्रवाह । त्यसैले संकट विचारको हो, लोकतन्त्रको होइन ।

उल्टो राजनीति

माथि चर्चा गरिएका संकट उल्टो राजनीतिका परिणामित हुन् । अध्येता मित्र दे वराज गुरुडले सुनाएको उनकै गाउँको कथा यहाँै सान्दर्भिक छ । हेर्दाहै मान्छे, रितिहै गएको, बाँदर र बैदेल छ्याप्छयाप्ती हुँदै गएको गाउँ । खेतबारी बाँझै, स्कुलहरू सुक्दै गएको गाउँ । बाटोघाटो, बिजुली बत्ती पुगेको तर बस्तीहरू उजाडिहै गएको गाउँ । स्वास्थ्यचौकीमा सुत्केरी गराउने सुविधा पुगेको तर जन्मएको बच्चालाई अड्याउने व्याउ नपुगेको गाउँ । गुरुडजीको प्रश्न छ- जतिबेला केही सुविधा थिएन, त्यतिबेला बरु गाउँ गुल्जार थियो । विकास पुगोपछि भन्न किन गाउँबाट सह हरायो ? गोरखाको यो गाउँ र अध्येता हरि रोकाले 'गाउँ एक रेलवे स्टेसन' (जेठ ५, कान्तिपुर / कोसेली) मा वर्णन गरेको खोटाडको पूर्वेली गाउँको कथा उस्तै छन् । यी कथाले हाम्रो वैचारिकी, अर्थराजनीति, सामाजिक संकट आदि अनेक पहलुहरूमा चिन्तनको माग गर्दै । तर चल्तीको उल्टो राजनीतिलाई यतातिर विमर्श गर्ने फुर्सद छैन । कथंकदाचित् संसद्मा कुरा उठिहाले पनि शून्य समयमा 'हात लाग्यो सुन्ना' हुन्छ । सामुदार्यिक विद्यालयहरू एकपछि अर्को किन मृत्युको मुखमा पुगिरहेछन् ? विश्वविद्यालयहरू किन र कसरी शैक्षिक रेलवे स्टेसनमा परिणाम भइरहेछन् ? उल्टो राजनीतिका लागि यो एउटा प्रतिक्रिया दिएर उम्कने विषय मात्रै हो । सामाजिक मुद्दाहरू यत्रतत्र छरपस्त छन् । न दलितको दिन आयो, न त आदिवासी / जनजातिको शिर उँचो भयो । न महिलाहरू बराबरीका हकदार भएका छन्, न मध्येसी / थारूको राजनीतिले सिर्जनात्मक बाटो बनायो । संघीयता दोबाटोमा अलपत्र छ, पालिकाहरू

ठेक्कादेखि ठेक्कासम्मको सुनिनमा फसिरहेकै छन् । बजेट मारन र कार्यक्रम पार्न सिंहदरबार धाउनुपर्ने चक्रव्यूह जस्ताको तस्तै राखेर संघीयतामा खोट खोज्ने हरू नगर / महानगरहरूको अस्तव्यस्त सडकलाई नियालेर हेर्ने धैर्यसमेत गर्दैनन् । कोही टाउकोमा राजा बोक्न नपाएर भारी नपुगेको गधाभै गनगान गर्ने, कोही प्रधानमन्त्री प्रत्यक्ष छान्न पाए सबै समस्या छुम्न्तर हुन्छ, भन्थान्ने । प्रतिक्रियात्मक राजनीतिको उल्टो यात्रा पनि जमजमाइरहेकै छ ।

सुल्टो राजनीति

चुनाव जित्नु र सत्तामा जानु मात्र राजनीतिको अभीष्ट हो भन्ने मन्त्रलाई मान्ने हो भन्ने नयाँ/पुराना सबै राजनीतिक शक्ति एउटै ड्याडका मूला हुन् । कुनै मूला अलि तिख्खर होला, कुनै अलि खल्लो, राजनीति त दुवैथरीको उल्टै हो । त्यसैले समाजका अरू तमाम तहतपकाका जनता, पार्टीमा भए पनि नभए पनि राजनीतिलाई सुल्टो बनाउन कम्मर कसेर लाग्नैपर्दछ । देश भनेको जनताको समग्रता हो, परिवार हो । ऋण लिएर सुरुड, टावर र एयरपोर्ट बनाइन्छ भने त्यो ऋणको साँवा-व्याज जनताको खल्तीबाट तिरिन्छ । पोखरा र भैरहवा एयरपोर्टले मनग्गे ऋण बोकाइसकेपछि, पनि निजगढमा अर्को एयरपोर्ट र अरू दर्जनौ सुरुड आदिइत्यादि बनाउन खुट्टा उचालिन्छ, भने बुझनुपर्दछ, सरकार उल्टो विकासको वायुपङ्खी घोडामा हुइँकिरहेको छ । अर्थात, देश नामको परिवार उसका निमित धरौटी मात्रै हो । हो, उल्टो विकासको चिन्तनले देश र जनतालाई धरौटीभन्दा पर केही देख्दैन । राजनीतिलाई सुल्द्याउन चाहनेले शक्तिको छिनाभप्टीको उत्तेजनावाट पर, एउटा सुन्दर क्षितिजको परिकल्पना गर्नैपर्दछ । उल्टो विकासको अवधारणालाई ३६० डिग्रीमा घुमाउने, यथार्थको खोजमा डटेर लागिरहने, न्याय र समानताको मुद्दालाई सुल्टो राजनीतिको जग बनाउन नयाँनयाँ खोज गर्ने, सतही हल्लाखोरीबाट उखेलेर राजनीतिलाई जीवनको सतत: उत्खननको प्रक्रिया बनाउने काममा हातेमालो गर्नु जरूरी छ । अन्यथा, राजनीतिले जितबाजीको अखडामा जनतालाई दर्शक बनाइदिन्छ, र राजनीतिको सामूहिक जनमुखी शक्तिलाई नाश गरिदिन्छ । सुल्टो राजनीतिको जग अहिलेको राजनीतिमा छैन । चुनावी खेलभन्दा बाहिर जनताको आँगनमा मात्र यसको जग हाल्न सकिन्छ । नेपाली समाजका संकटहरूसँग साक्षात्कार गर्ने र संकटको टाउकामा टेकेर अघि बढ्ने विचार एवम् सामूहिक प्रयास निर्माण गर्ने सुल्टो राजनीति नै आजको आवश्यकता हो । निराशाको भाष्यलाई खारेज गर्दै सुल्टो राजनीति

रौतहटको पृष्ठ मध्ये १५ स्थानीय तहले ल्याए बजेट

रौतहट, ११ असार ।

रौतहट स्थित १६ नगरपालिका २ गाउँपालिका गरी १८ स्थानीयतह मध्ये १६ ले असार १० अर्थात नेपाल सरकारद्वारा निर्धारण गरिएको तिथि भित्र बजेट ल्याउन सफल भएको छ। विभिन्न कारणले १५ मध्ये ३ नगरपालिकाले भने असार १० भित्र बजेट ल्याउन सकेन। निर्धारित तिथि असार १० गते सोमवार जिल्लाको ७ स्थानीयतहले एकैदिन नगर अधिवेशन सम्पन्न गरेको थियो। मौलापुरको अधिवेशनले शून्य कर्नीति सहित ३९ करोडको बजेट पारीत गरेको थियो भने कार्यक्रमका प्रमुख अतिथीले संघ र प्रदेशले जिम्मा लिएको काम नगर्दा नगरमाथी अर्थक्रमालाई आरोप लगाएका थिए। आमजनता पार्टीका अध्यक्ष संघीय सांसद प्रभु साहको प्रमुख आतिथ्यमा मौलापुर नगरपालिकाको आठौं बजेट अधिवेशन सम्पन्न भएको थियो। मौलापुर नगरपालिकाकी मेयर रिना कुमारी साह र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रामबाबु साहले संयुक्त रूपमा ३९ करोडको बजेटको बाचन गरेका थिए। परोहा नगरपालिकाका मेयर शेख वकीलले नगर सभामा ४८ करोड ४४ लाख १९ हजार १ रुपैयाँको बजेट प्रस्तुत गरेका थिए। दोसो पटक निर्वाचित भएका मेयर वकीलले नगरवासीको प्रत्यक्ष लाभ हुने गरी योजना ल्याएका हुन्। नगरपालिकाको प्रत्येक बडाका कमतीमा ५० जना गरीब असहायलाई प्रतिमहीना १० किलो चामल उपलब्ध गराउने, आश्रय नभएका व्यक्तिलाई संघ, प्रदेश र पालिकाको सहयोगमा आवास टहराको व्यवस्थापन गरिने, नगरपालिकाभित्रका सबै घरपरिवारलाई निःशुल्क रूपमा र्याससहित चुलो वितरण गरी कार्तिक मसान्तमा धुवामुक्त नगरपालिका घोषणा गर्ने प्रतिबद्धता जनाएको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत महमद महफुज अहमदले बताएका छन्। त्यस्तै गुजारा नगरपालिकाको नगरसभा सोमवार सम्पन्न भएको छ। मेयर सन्तालाल चौधरी र उपमेयर रत्ना लामाले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२को लागि ५७ करोड ६८ लाख ६३ हजारको बजेट प्रस्तुत गरेका थिए। माधवनरायण नगरपालिकाका नगर प्रमुख वैधनाथ

प्रसाद यादव (बैजुयादवको अध्यक्षतामा भएको नगरसभाले आगामी आर्थिक वर्षको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गरेको छ। कार्यक्रममा नगर उपप्रमुख निर्मला रमणले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम २४९ करोड ७४ लाख ७२ हजार बजेट प्रस्तुत गरेका थिए।

कटहरिया, गौर, चन्द्रनिगाहुर, वृन्दावन, गुजरा, राजपुर, गुरुडा, ईशनाथ नगरपालिका र यमुना माई गाउँपालिकाले यस अधिनै बजेट ल्याइसकेको छ। १८ मध्ये ३ वटा पालिकाले असार १० गते सम्म बजेट ल्याउन सकेको छैन। वैधिमाई नगरपालिकाका मेयर प्रदीप कुमार यादवले एकलोटी गर्न खोजेको भन्दै उपमेयर प्रमिला कुमारी जैसवाल सहित बहुमतले असार १० गते आयोजित नगरसभा विथोलेको थियो। मेयर यादवले असार १० गते राती १२ बजे विना बहुमतको नगरसभा गरेको खबर प्राप्त भएको छ। तर त्यस्तो नगरसभाको कुनै औचित्य नहुने उपमेयर जैसवालको दबावी रहेको छ।

दे वाही गोनाही नगरपालिका र फतुवा विजयपुर नगरपालिकामा जनप्रतिनिधि विच बजेटको भागवण्डा नमिलेको कारण नगर अधिवेशन आयोजना हुनसकेको छैन। साखार: न्युज अफ नेपाल

मोतिहारी-अमलेखगञ्ज पेट्रोलियम पाइपलाइन परियोजना : तीन महिनाभित्रै पेट्रोल पाइपलाइनबाट

वीरगंज, ११ असार ।

नेपाल आयल निगमले आगामी भद्रै मसान्तभित्रै पेट्रोल, महिनेललगायत पेट्रोलियम पदार्थ पनि पाइप लाइनबाट ल्याउने गरी पूर्वाधार निर्माणलाई तीव्रता दिएको छ।

निगमले मोतिहारी-अमलेखगञ्ज पेट्रोलियम पाइप लाइन परियोजनाअन्तर्गत दोस्रो चरणको ७५ प्रतिशत काम सकिएसंगै बाँकी रहेको काम पनि आगामी तीन महिनाभित्र सम्पन्न गरेर पेट्रोल-महिनेल पनि पाइप लाइनबाट ल्याउने तयारीमा जुटेको छ।

नेपाल आयल निगम मध्येस प्रादेशिक कार्यालय अमलेखगञ्जका प्रमुख विनियमणि उपाध्यायले मोतिहारी-अमलेखगञ्ज पेट्रोलियम पाइप लाइन परियोजनाअन्तर्गत दोस्रो चरणअन्तर्गतका मुख्य ट्रायाङ्ग निर्माण

प्रसौनी गाउँपालिकाद्वारा जनहितमा जारी सन्देश

- गाउँपालिकालाई बुझाउनु पर्ने घर, जग्गा कर मालपोत दस्तुर व्यावसाय कर लगायत कर नियमित गराँ।
- घटना घटेको ३५ दिनभित्र व्यक्तिगत घटना दर्ता गराँ।
- भवन निर्माण मापदण्ड २०८४ र भवन सहित गाउँपालिकामा नक्सा पास गरेर मात्र घर निर्माण गराँ।
- सार्वजनिक सम्पत्तिमा संरक्षणमा गाउँपालिकालाई सहयोग गराँ।
- आफ्नो घर आँगनबाट उतपन्न हुने फोहोरलाई उचित व्यवस्थापन गरी सफा र सुन्दर गाउँपालिका बनाउन सहयोग गराँ।

- सुख्खा भैसममा हावाहुरी चले घर, पसल, कार्यालय र बनलगायतका आगलागी भई जनधनको ठूलो क्षति हुनसक्छ।
- आगलागीका विपद्जन्य घटना हुन नदिन र भइहालेमा कम क्षतिमा नियन्त्रण गर्नका लागि जनस्तरबाटै सावधानी अपनाउँ।
- आगो उत्पन्न हुने सलाई, लाइटर, झाँसि सिलिप्डर र चुल्हो बालबालिकाबाट टाढै राखी होसियारीपूर्वक प्रयोग गर्ने र काम सकिएपछि सुरक्षितसाथ राख्ने गराँ।
- वनमा डढेलो नलगाउने, वनमा वनभोज गर्दा बालेको आगो र खाएको चुरोटको ठुटा पूर्णरूपमा निभाउने गराँ।

कटहरिया नगरपालिकाको कार्यालय कटहरिया, रौतहट

कलैया उपमहानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

मध्येश प्रदेश, वारा, कलैया

आन्तरिक आय ठेक्का लगाउने बारेको सूचना

प्रकाशित गरिएको सूचना मिति: २०८१०६१२ गते

तपशिल

ठेक्का नं.	ठेक्का शिर्षक	ठेक्का अवधि	व्युत्तम अंक रु.	वर्ष	बोलपत्र फाराम दस्तूर रु.	दिन	कैफियत
३२/०८०१०८१	विज्ञापन कर	.०८१०८२ देखि ०८२०८४ सम्म	१८०००००	३	१०००	७ दिने	तेश्रो पटक
३३/०८०१०८१	कलैया-७ को माछा पोखरी	.०८१०८२ देखि ०८२०८६ सम्म	३५०००००	५	३०००	१५ दिने	दोश्रो पटक
३४/०८०१०८१	कलैया-१ को माछा पोखरी	.०८१०८२ देखि ०८२०८६ सम्म	३२५१०९१	५	१०००	७ दिने	तेश्रो पटक
३५/०८०१०८१	कलैया-१९ को माछा पोखरी	.०८१०८२ देखि ०८२०८६ सम्म	३०६०००	५	१०००	७ दिने	तेश्रो पटक
३६/०८०१०८१	कलैया-१९ को माछा पोखरी	.०८१०८२ देखि ०८२०८६ सम्म	३१०९९०	१	१०००	१५ दिन	पहिलो पटक

अन्य शर्तहरू

- बोलपत्रदाताले खामोको बाहिरपटी ठेक्काको नम्बर, नाम र कलैया उ.म.न.पा., वारा भनी प्रष्ट लेख्नुपर्नेछ।
- बोलपत्र फाराम यस कार्यालयबाट माथी उल्लेख भए बमोजिम पछि फिर्ता नहने गरी मूल्य तिरी यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७/१५ औं दिन सम्म कार्यालय समयमा खरिद गर्न सकिनेछ।
- बोलपत्र दाखिला गर्ने फर्मले स्थायी लेखा नम्बरको प्रमाण पत्र र आ.व. ०७९०८० को कर चुक्ता पत्रहरुको प्रमाणित प्रतिलिपि अनिवार्य पेश गर्नु पर्नेछ।
- सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७/१५ औं दिन सम्ममा खरिद गरी ८/१६ औं दिनमा दिनको १२:०० बजे भित्र कलैया उपमहानगरपालिका, वारा माशिलबन्दी बोलपत्र दर्ता गराई सक्नु पर्नेछ।
- यस कार्यालयमा बोलपत्रदाता वा निजको प्रतिनिधिको रोहवरमा बोलपत्र खोलिने छ। उक्त दिन विदा परेमा सो पछि लगातै कार्यालय खुलेको दिन सोही समयमा सो कार्य हुनेछ। बोलपत्र खोलिने मिति र समयमा बोलपत्रदाताहरु उपस्थित नभएमा पनि बोलपत्र खोलन बाधा पर्ने छैन।
- यस सूचनामा उल्लेख नभएका शर्तहरूको हक्कमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।
- मूल्य अभिवृद्धि कर लगायतका करहरु ठेक्कार स्वयमले तिर्नु पर्ने छ।
- आगामी किस्ता रकम वापत बैक ग्यारेटी वा नगद जम्मा गर्नु पर्ने छ।
- पोखरीहरुको हक्कमा पोखरी मर्मत गर्नु परेमा ठेक्कदार स्वयम मर्मत गर्नु पर्ने छ।
- बोलपत्रको साथ आफुले कबोल गरेको ५ (पाच) प्रतिशतले हुने धरैटी रकम यस कार्यालयको रा.वा.वैक कलैया शाखामा रहेको खाता न.१२६०१००३००००४ धरैटी खातामा जम्म गरेको सक्कै भौचर वा नेपाल राष्ट्र वैकंवाट मान्यता प्राप्त बैकले यस कार्यालयको नाममा जारी गरेको १० दिन म्याद भएको विड बन्दको सक्कै प्रति संलग्न गर्न